

Barangolások az analitikus világban

A sorozat szerkesztői: *Lőrik Dóra, Szőnyi Gábor*

Az IPA – ismerős? Ismeretlen?

A Nemzetközi Pszichoanalitikus Egyesületet többnyire angol betűszó-becenevén emlegetjük: IPA. Így ismerik mindenféle nyelvű analitikusok. Bár a világszervezetnek négy hivatalos nyelve van (angol, francia, német, spanyol), munkanyelve a (tört) angol. A tisztségekhez, bizottsági és projekt team tagsághoz megkívánják a munkaszintű angolt. Természetesen a hivatalos dokumentumokat mindegyik nyelvre lefordítják, s professzionális központi titkárság segíti a működést.

Az IPA-t 1910-ben Freud körének csupa közép-európai analitikusa alapította, első elnökének – Ferenczi ajánlására – Jungot választva. Az első hetven év történetének összefoglalása, és egy kisfilm elérhető a következő linken: https://www.ipa.world/IPA/en/IPA1/ipa_history/history_of_the_ipa.aspx

A bécsi után sorban alapultak tagegyesületek – a magyar hetedikként.

Az IPA az eltelt 114 év alatt globális szervezetté vált. Több, mint 12 000 tagja és 5 000 kandidátusa van. Az 84 teljes jogú tagegyesület (component society) mellett 7 ideiglenes egyesület (provisional society), 12 formálódó egyesület (study group), valamint 6 úgynevezett szövetséges centrum (allied center – pszichoanalitikusan orientált formáció) tartozik hozzá. Az (észak-)amerikai egyesület valójában egyesületek szövetsége. A három regionális szervezet – Az Európai Pszichoanalitikus Föderáció (EPF), dél-amerikai megfelelője, a FEPAL és az észak-amerikai NAPSAC az adott régió egyesületeit fogja össze, szervezetileg független az IPA-tól. Alakulóban van egy negyedik regionális szervezet is (Asia-Pacific Region). A képzés az egyesületekben/egyesületi intézetekben folyik, de van két nemzetközi kiképző intézet is (EPI_ Európai Pszichoanalitikus Intézet, és dél-amerikai párja, az ILAP). A világban számos, az IPA-tól független pszichoanalitikus egyesület is működik.

A tagság egyéni – mindenki azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkezik, választ és választható. Működési rendje demokratikus – ezt erősíti meg a 2017-ben elfogadott demokrácia nyilatkozat (<https://www.ipa.world/IPA/en/IPA1/ipademocracy.aspx>).

A Magyar Pszichoanalitikus Egyesület pszichoanalitikus képzésének kandidátusává válva a képződő egyben az IPA kandidátusaként jelenik meg az IPA „szaknévsorában” (roster); amikor az MPE analitikus tagjává fogadja, egyben az IPA tagjává válik. Szervezetileg ennek mentén hasad egyesületünk pszichoanalitikus (pa) és pszichoanalitikusan orientált (pot) jelöltségre, illetve tagságra. 2021-ben levélben kerestünk meg IPA kandidátusokat és POT tagokat, megkérdezve őket az IPA-val kapcsolatos ismeretükről, tapasztalatukról. Ebből szemezgetünk, néhány szempont mentén.

Azt, hogy IPA taggá is válik a kandidátus, leginkább a szemináriumokból, illetve az MPE honlapról realizálják a válaszolók: „Az analitikus szemináriumokon volt erről szó, azt hiszem, ott hallottam először.” „Valamelyik legelső közgyűlésen, még kandidátusságom elején, a szövegkörnyezetből vált világossá, hogyha egyesületi tag leszek, akkor IPA tag is.” „...büszkeséggel fog eltölteni, ha egyszer végre taggá válok, hogy egy nemzetközi szervezet része is leszek.” „Az, hogy a pszichoanalitikusok IPA taggá is válnak, nagy presztízst jelent.”

Ugyanakkor úgy tűnik, hogy a dolog kaphatna nagyobb hangsúlyt: „...lehet, hogy csalódást fogok okozni, de semmit nem tudok ezekről...” „Nem volt konkrét ismertetés erről sehonnán, talán a magyar honlapon nézelődésből derült ki, hogy elkülönülnek az IPA és POT tagok.”

Aki az MPE analitikus tagja lesz, az egyben az IPA tagjává is válik – ám ez sajnálatos módon alig válik élményszerűvé a képződő kollégák számára. A szemináriumokhoz kapcsolt modul az IPA mibenlétéről, tevékenységéről orvosolhatná ezt a hiányosságot.

Az IPA tagság olyan, mint egy nemzetközi útlevelel (tapasztalatom szerint tényleg az – ha akarom, csak a fiókban tartom, ha akarom, írok a helyi egyesületnek, s biztosítanak kapcsolódást – Sz. G.). „Lehetőségem van kamatmentes kölcsön igénylésére a tanulmányaimhoz...” „...ha egyszer ne adj isten disszidálni kell majd, hátha ez egy értelmezhető képzettség külföldön is.”

Az IPA információs csatornái – így a honlap, a Newsletter, a PEPWEB – bőségükkel kitágítják a világot, de ugyanakkor bőségükkel el is árasztanak, ijesztővé válnak. A szakmai-családi mindennapok túlterheltségében sokan jó esetben is csak a címek átfutásáig jutnak el.

„Az IPA honlapján ritkán járok. Nem nagyon szeretem, mert túl zsúfoltan vannak rajta az információk. Ha felkeresem, akkor programokat vagy podcastokat keresek rajta.” „Így egészében véve izgalmas, meg kicsit nyomasztó is a befogadhatatlan mennyiségű információjával. Egyébként nagyon színvonalasnak és érthetőnek találom az ott lévő tartalmakat.” „Lelkesít, és egyben el is bizonytalanít a szakma kiterjedtsége, sokszínűsége.”

Annak fényében, hogy az IPA-ról az az általános kép, hogy konzervatív szervezet, különösen érdekesek a következők: „Korrekt honlap, elegáns, kicsit régebbi, 2010-es évekbeli dizájnya van. Hasonlít egy egyetem honlapjára. Izgalmasnak nem mondanám, de az események jók rajta, meg jó, hogy vannak podcast-ek. Kicsit olyan, mintha nem tudták volna eldönteni, milyen célközönségnek szánják.” „Az IPA honlap egyik legérdekesebb eleme, a podcastok és hírek láthatóak.” „Izgalmas, érdekes, fontos, hogy pl. a webinarok felvételei elérhetőek, visszanezhetőek, ahogyan a podcastok is újra meghallgathatóak. Hasznos az ott lapozható enciklopédikus szótár és a Psychoanalysis Today e-folyóirat, a viszonylag rövid írásaival.”

A másik oldal: „Tudtommal az egyesületi tagságom „csak” POT tagságot jelent.” „Dühítő: az MPE tagjai és kandidátusai felsorolásán kívül a POT tagozat említésre se kerül.” Az MPE életében a POT tagok hasonló aktivitással vesznek részt konferencián, bizottságokban, mint az IPA tagok. Ugyanakkor nagy a különbség abban, hogy érdemben nem tudnak bekapcsolódni a nemzetközi pszichoanalitikus világba (s nem részesei a nemzetközi a pszichoterápiás-analitikus szervezeteknek sem). Kérdés, hogy vannak-e olyan dolgok, amelyek vonatkozásában ez a távolság csökkenthető. Csak példaképp: PEPWEB elérhetőség; IPA Newsletter továbbítása.

Nehézségnek tűnik, hogy a POT képzés specifikumai nem jelennek meg a képzésben, nem különböznek az analitikus és a POT szemináriumok, csupán egy évvel rövidebb ideig tartanak. Az etikai kódex is alig tesz különbséget a standard analízis és a pszichoanalitikusan orientált terápia működtetése között. A válaszokból kitűnik, hogy a POT jelenleg valamiféle redukált analitikus identitást ad, nem pozitív, inkább negatív identitásképző, „mi nem vagyok”. Ezt kezelendő kihívásnak látjuk, mely még az egyesület előtt áll.

A Newsletter kapcsán szintén megjelenik az információ-cunami nyomasztása: „Még a Pszichoterápia folyóiratot sem járatom mostanában, mert úgysem lenne rá időm.”

„Ismerem, van, hogy elolvasom, de leginkább csak átfutom, aztán rendszerint, ha szeretném sem tudom mélyebben átolvasni, mert annyi email van másfelől, hogy hamar eltűnik a folyamban. És ilyenkor már nem keresek újra rá.” „Igen, ismerem, de bevallom, csak a címoldalt szoktam megnézni. Sajnos, arra már nincs energiám, hogy böngésszek rajta.” És a pozitív oldal: „Azt is jó látni, ahogyan az IPA képviseli és meg is jeleníti a pszichoanalitikus gondolkodás szabadságát, annak tág társadalmi vetületeit, legyen szó akár: társadalmi erőszakról, migrációról, politikáról vagy jogi szabályozásokról.” „Az IPA kulturális bizottsága által küldött rövidfilmeket („Little Gift”) pl. nagyon kedvelem, azokat többnyire megnézem, azzal kezdem.” Egy hazai vonatkozás: az IPA kulturális bizottságát az az Eva Schmid Gloor svájci-amerikai analitikus vezeti, akinek a gyűjtéséből, adományából (ugyan a gyakorlatunkban feltehetőleg használatlan) egyesületi könyvtár első komolyabb része származik. Bizonyosan lehet neki javasolni is közreadandó filmet.

Az IPA működés rendkívül sokrétű. Ízelítőként azoknak a bizottságoknak-munkacsoportoknak a rendszere, melyek társadalmi kérdésekkel, kapcsolattal foglalkoznak, s melyekhez indulásukkor, de többnyire később is csatlakozhatnak érdeklődők:

